

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MS
MT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Příručka kariéerního poradce (zkrácena verze)

**Podpůrný dokument pro výchovné a
kariérové poradce ze školského prostředí**

Autor: Ing. Kateřina Tvrdá

Korektura: Mgr. František Hodný, Ing. Jan Kurník

Milí kariéroví poradci,

v dnešní době existuje velké množství nástrojů, které můžete ve své praxi kariérového poradce využívat. Orientovat se v nich však není lehké. Proto jsme se rozhodli vytvořit tuto souhrnnou příručku, ve které naleznete odkazy na nástroje, ze kterých můžete dále čerpat a mimo to také přehledná data o vývoji trhu práce v Moravskoslezském kraji.

Při tvorbě jsme kladli důraz to, aby Vám byla příručka co nejužitečnější ve Vaší každodenní praxi, a proto zde nenaleznete zdouhavé teorie, ale především konkrétní nástroje a data. Text je navíc prokládán konkrétními tipy na aktivity, kterými se můžete inspirovat při práci s Vašimi žáky.

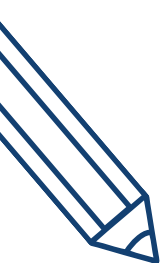
Obsahově je příručka rozdělena do dvou základních částí. V první části, zaměřené na kariérové poradenství, se seznámíte s kariérovou diagnostikou RIASEC, využitím dotazníku MBTI, aplikací žákovského portfolia ve školském prostředí, online nástroji zaměřenými na kariérové poradenství, kariérovými kartami pro individuální práci s žáky. Obsahuje také tipy, které můžete použít při realizaci exkurzí, tvorbě fiktivních firem a návštěvách veletrhů škol. V závěru kapitoly poté naleznete ucelený přehled literatury pro další sebevzdělávání a rovněž kontakty na instituce zabývající se kariérovým poradenstvím v Moravskoslezském kraji. Ve druhé části poté naleznete informace o vývoji trhu práce v našem kraji, tedy konkrétně data o zaměstnanosti, průměrných mzdách, nezaměstnanosti, volných pracovních místech i dopadech digitalizace včetně odkazů na webové zdroje obsahující informace o trhu práce.

Celý text je koncipován tak, abyste si mohli vybrat pouze oblasti, které Vás zajímají. Pro získání co největšího všeobecného přehledu však doporučujeme přečtení celého dokumentu.

Tato příručka byla vytvořena v rámci projektu Odborné, kariérové a polytechnické vzdělávání (OKAP), reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_034/0008507 a klíčové aktivity k7 „Propojení kariérového poradenství ve školách s trhem práce“.

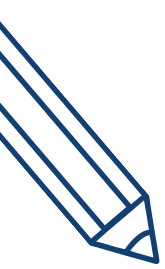

Upozornění

Jedná se o zkrácenou verzi.

Tento dokument obsahuje pouze stručný výtah plné verze příručky. Není zde věnován prostor hlubšímu popisu, a proto doporučujeme využít plnou verzi příručky.

1. část

Kariérové poradenství

Kariérové poradenství

Kariérové poradenství je systém poradenských služeb, který pomáhá lidem v oblastech vzdělání, profesní dráhy, volby povolání a rozvoji kariéry. Skládá se ze dvou částí, a to informačně poradenské složky a koučovací složky. Současné pojetí kariérového poradenství klade důraz na tzv. career management skills (CMS), tedy dovednosti, které mají podpořit mladé lidi, aby se stali plnohodnotnými a samostatnými občany se schopností vyrovnávat se se změnami, které přináší dnešní doba. Mezi tyto dovednosti patří sebepoznání, zjišťování informací o trhu práce, sebe prezentace, rozhodování a plánování. Úkolem kariérového poradce již není doporučení vhodné a všestranně vyhovující profese, ale vedení žáka k samostatné volbě vhodného povolání. Tedy schopnost, naučit žáka efektivně využívat dostupné informační zdroje, rozhodovat se podle nich, plánovat a řídit svoji kariéru s ohledem na sebepoznání.

Seznam nástrojů a odkazů

Níže je uveden seznam nástrojů a odkazů, kterými se můžete inspirovat při poskytování individuálního a skupinového kariérového poradenství na Vaší škole. Z diagnostických metod byla vybrána kariévní diagnostika RIASEC a dotazník MBTI. Pokud tyto diagnostiky hlouběji neznáte, tak doporučujeme využít obsáhlejší text v plné verzi [příručky pro kariérové poradce](#). Poté je zde uveden seznam online nástrojů, kariévní karty, základní tipy při zakládání žákovských portfolií, při pořádání exkurzí a výjezdů na veletrhy středních škol.

DIAGNOSTICKÉ METODY

Diagnostické metody obecně slouží k sebepoznání. Je nutné si však uvědomit, že nikdy nejsou stoprocentně přesné a spíše naznačují, jak by to mohlo být. Vždy je vhodné je brát pouze jako doplněk k dalším metodám. V kariérovém poradenství bývá často využívána teorie profesního vývoje RIASEC a osobností typologie MBTI.

- **Teorie profesního vývoje RIASEC** vychází z myšlenek L. Hollanda, který tvrdí, že lidé pracující v profesích a pracovních prostředích, které odpovídají jejich zájmům, bývají výrazně spokojenější a cítí se v práci dobře. Proto rozlišuje 6 osobnostních typů (realistický, investigativní, umělecký, sociální, podnikavý, konvenční), kterým odpovídá skupina vhodných povolání.
- **MBTI** je osobnostní dotazník vycházející z myšlenek C. G. Junga. Slouží pro identifikaci osobnosti a odpovídá na 4 otázky, prostřednictvím kterých určuje tzv. osobnostní škály (1. odkud čerpáme energii – extraverte/introverte; 2. jak vnímáme a přijímáme informace – smysly/intuice; 3. jak se rozhodujeme – myšlení/cítění; 4. preferujeme prostředí stálé a neměnné nebo spíše flexibilní a proměnlivé – vnímání/usuzování). Kombinací těchto škál vzniká 16 osobnostních typů, přičemž každému osobnostnímu typu lze přiřadit okruh povolání. Při vyhodnocování je nutné brát zvýšený zřetel na procentní výsledky jednotlivých osobnostních škál.

Při využívání nástrojů založených na diagnostických metodách je nutné znát principy fungování těchto metod a výsledky s žáky probrat. Nikdy nenecháváme žáka s výsledkem testování bez konzultace. S hlubším principem fungování se lze seznámit v delší verzi příručky nebo v literatuře, která je uvedena níže.

ONLINE NÁSTROJE - WEBOVÉ STRÁNKY

a) Informace o školách, povoláních

- Můj život po škole – <https://www.muzejivotposkole.cz/>
- Infoabsolvent – <https://www.infoabsolvent.cz/>
- Atlas školství - <https://www.atlasskolstvi.cz/>
- Střední školy – <https://www.stredniskoly.cz/>
- Vysoké školy – <https://www.vysokeskoly.cz/>
- Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání – <https://cermat.cz/>
- Czechitas (představení 12 typických IT pozic) - <https://itpozice.czechitas.cz/>
- Kariérko.cz - <https://karierko.cz/>
- Národní soustava povolání - <https://www.nsp.cz/>
- Status studenta - <https://www.statusstudenta.cz/group-profession/>
- Edukee - <https://edukee.cz/profese>

b) videomedailonky povolání

- Řemeslo je cool - <https://remeslojecool.cz/>
- Řemeslo má respekt - <https://remeslomarespekt.msk.cz/>
- Čo robím - <http://www.corobim.sk/>
- Řemeslo nenahradíš- <https://prima.iprima.cz/remeslo-nenahradis>
- Welcome to the Jungle - Job Battle - <https://www.youtube.com/watch?v=Ca6J6MJP19s>
- Infoabsolvent - <https://www.infoabsolvent.cz/VideoObory/Ucebni>
- Youtube kanálu Jihočeské hospodářské komory- <https://www.youtube.com/watch?v=802rpwQvHW4>
- + obecně videa na Youtube

c) testovací nástroje

- Emiero test - <https://www.emiero.cz/>
- Test Znas.se - <https://www.znas.se/test-osobnosti>
- Další stránky, založené na metodě MBTI - <http://test-mbti.hys.cz/>;
<https://www.16personalities.com/cs>
- Test silných stránek - <http://www.testmojeplus.cz/>
- Dotazník volby povolání - <http://hogrefe.cz/dvp> (placená verze)
- Kompetence pro trh práce - <http://www.mamenato.cz/www/index.php?id=11>
- RegioAdvisor - <https://www.regio-advisor.cz/>
- Salmondo - <https://www.salmondo.cz/>
- Komposyt - <https://www.komposyt.sk/pre-odbornikov/cinnost-vychovneho-poradcu/poradenske-hry>

d) Trh práce

- Národní soustava povolání - <https://www.nsp.cz/>
- MS Pakt zaměstnanosti - <http://mspakt.cz/dokumenty/analyzy-a-predikce/>
- Informační systém průměrného výdělku (ISPV) - <https://www.ispv.cz/cz/Vysledky-setreni/Interaktivni-vysledky.aspx>
- Úřad práce - <https://www.mpsv.cz/web/cz/analyza-poptavky-po-pracovni-sile-a-nabidky-pracovni-sily>

- Pracovní portály:
 - Úřad práce - <https://www.uradprace.cz/> (nejsou všechny nabídky, jelikož zaměstnavatelé nemají povinnost hlásit volná místa na úřad práce)
 - Jobs.cz - <https://www.jobs.cz/>
 - Práce.cz - <https://www.prace.cz/>
 - Práce za rohem - <https://www.pracezarohem.cz>
- Europass a Profesia (životopis a motivační dopis) – <http://europass.cz/>;
<https://www.profesia.cz/napsat-zivotopis/>
- Český statistický úřad - <https://www.czso.cz/csu/czso/domov>
- Start na trh práce – <http://www.startnatrhprace.cz/>

e) Ostatní

- Facebooková skupina „Kariéroví poradci, koučové, lektori a další nadšenci CZ & SK“ - <https://www.facebook.com/groups/269280007124056>
- Co umím (e-portfolio) - <https://www.coumim.cz/>
- Infokariéra - <http://www.infokariera.cz/pro-skoly>
- Euroguidance – <http://www.euroguidance.cz/index.html>

Kariérní karty

- Kiwi karty: <https://www.careers.govt.nz/resources/tools-and-activities/kiwi-cards/>
- (v anglické jazyce).
- Karty STAVY: <https://ceteras.cz/produkty/karty-stavy/>.
- Pexeso STAVY: <https://ceteras.cz/produkty/pexeso-stavy>.
- Karty motivace a potřeby: <https://ceteras.cz/produkty/karty-motivace-a-potreby/>
- Karty světem hodnot: <https://www.b-creative.cz/terapeuticke-pomucky-b-creative-svetem-hodnot--value-cards>
- Karty moře emocí: <https://www.b-creative.cz/terapeuticke-pomucky-b-creative-more-emoci--emotion-cards>.
- Karty s příběhy: <https://www.b-creative.cz/terapeuticke-pomucky-b-creative-karty-s-pribehy--storytelling-cards>
- Karty Silné stránky: <https://www.b-creative.cz/terapeuticke-pomucky-b-creative-silne-stranky--strength-cards>
- JOBBKORT - <https://www.b-creative.cz/terapeuticke-pomucky-b-creative-jobbkort--inspirace-k-vyberu-povolani>

- KARIÉROVÉ karTY – střední školu si vybíráš TY:
<https://petradrahonovska.wixsite.com/website-5>
- Motivační karty: <https://centrumkompetenci.cz/> (sekce Pomůcky pro kariérové poradce)

Deskové hry

- Desková hra Cesta životem – zaměstnání nebo podnikání?
<https://www.foxgames.cz/cz/deskova-hra-cesta-zivotem/5bc86d2c1d468-deskova-hra---cesta-zivotem#content>
- Vzhůru do světa povolání - <https://skolnihry.cz/hry/vzhuru-do-sveta-povolani>

Portfolio žáka

Jednou z aktivit, jak zavést kariérové poradenství do školského prostředí, je vytvoření žákovských portfolií. Žák totiž prostřednictvím portfolia může sledovat své úspěchy, zaznamenávat výsledky osobnostních testů a prezentovat svůj profil okolí. Pro rodiče je portfolio nástrojem, jak mít přehled o úspěších svého dítěte, o jeho silných, případně i slabých stránkách. Učitel, a hlavně kariérový poradce má na základě portfolia dlouhodobý přehled o daném žákovi, může zhodnotit celkovou úroveň dovedností žáka a na základě toho pomoci s volbou vhodné vzdělávací dráhy.

DOKUMENTY VHODNÉ DO PORTFOLIA

- testy, dotazníky, formuláře, pracovní listy, např. výsledky osobnostních testů, pracovní listy z exkurzí apod.,
- kopie slohových prací zaměřených na volbu povolání a osobnosti,
- záznam ze zájmových aktivit a dobrovolnických zkušeností;
- dokumentace vlastních výsledků/produktů (např. vlastní návrhy, fotografie výrobků, články v novinách o umístění v soutěži...);
- sebehodnocení žáka, zpětná vazba od jiných osob (učitelů, instruktorů, spolužáků, případně jiných osob);
- a další (dle vašeho uvážení).

Exkurze

Exkurze jsou jednou z klasických forem výuky. Bývají realizovány v terénu, mimo školní prostředí a představují nástroj prostřednictvím kterého lze propojit teoretické znalosti žáků s praxí. Exkurze nesmí sklouznout do klasického schématu: viděno-slyšeno-zapomenuto. Na exkurzi by měli žáci jezdit připraveni s předem zadanými úkoly. Je tedy vhodné připravit pracovní listy a promyslet si, jak bude s výsledky z exkurze pracováno v následné výuce. S realizací exkurzí v Moravskoslezském kraji Vám může pomoci Moravskoslezský pakt zaměstnanosti. V případě zájmu prosím kontaktujte A. Husovského na telefonním čísle +420 602 515 453 nebo prostřednictvím ahusovsky@mspakt.cz.

Fiktivní firmy

Pro zatraktivnění výuky a podporu podnikavosti lze pro žáky základních a středních škol doporučit tzv. fiktivní firmy neboli studentské minipodniky. Pod fiktivní firmou si lze představit virtuální společnost, která je vedena jako by opravdu existovala a simuluje reálné procesy, produkty a služby. Školy potvrzují, že prostřednictvím tohoto nástroje jsou u žáků podporovány jejich podnikatelské schopnosti, samostatnost, iniciativa a znalosti o tom, jak založit a vést obchodní společnost nebo živnost. Žáci se rovněž učí pracovat v týmu, přijímat odpovědnost, zlepšovat své měkké, odborné kompetence i prezentační schopnosti.

PŘÍKLADY METODIK FIKTIVNÍCH FIREM

V rámci MSK jsou k dispozici metodiky fiktivních firem např. u těchto projektů:

- Učíme se podnikat; realizátor: Společnost pro kvalitu školy, o. s.;
- Individuální excelencí studentů k úspěšné podnikavosti" aneb "game4business"; realizátor: AHRA - Human Resource Agency, s.r.o.;
- Vytvoření minipodniků na SŠ v rámci podpory rozvoje podnikatelských znalostí a dovedností žáků ve spolupráci se strojírenskými firmami; realizátor: Střední škola technická, Opava, Kolofíkovo nábřeží 51, příspěvková organizace.

Metodiky lze najít po zadání názvu projektu nalézt na těchto stránkách <https://databaze.op-vk.cz/>.

Veletrhy středních a vysokých škol

Veletrhy středních a vysokých škol jsou velice oblíbeným způsobem, jak získat informace o budoucím studiu. Návštěva veletrhů škol by neměla sklouznout do modelu „pobrat co nejvíce letáček“.

Veškeré termíny veletrhů středních a vysokých škol lze nalézt na webových stránkách <https://www.stredniskoly.cz/>. K přípravě žáků na školský veletrh doporučujeme využívat pracovní list a metodiku od organizace Info pro Kariéru viz <https://www.posvitsinabudoucnost.cz/festival/metodika/>.

Literatura vhodná k dalšímu vzdělávání

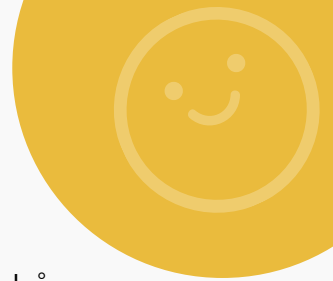

Základní literatura

- Pro jaké povolání se hodím? A. Mezera (2009)
- Dotazník studijně profesní orientace – A. Mezera (2018),
- Typologie osobnosti pro manažery – Michal Čakrt
- Diagnostika v kariérovém poradenství – S. Navarová, M. Lancová (2019)
- Vyrovnáváme šance – P. Drál'
- Interakční psychologický výcvik pro praxi: Nové hry pro výcvikové skupiny - Marek Kolařík
- Průvodce kariérou pro školy - <http://www.euroguidance.cz/publikace/pruvodce-karierou.pdf>.
- Navigace světem práce – EKS - <http://www.euroguidance.cz/ke-stazeni/navigace-svetem-prace.pdf>

Rozšiřující literatura

- Kariérní poradenství – Š. Vendel (2008)
- Praktický průvodce kariérového poradce pro 21. století – Evropská kontaktní skupina
- Obrázkový kariérní test – A. Mezera (2015)
- Dotazník k sebehodnocení žáka – A. Mezera (2015)
- Pomáháme žákům s výběrem vzdělávací a profesní dráhy: metodická příručka pro učitele základních škol - R. Šikulová, I. Wedlichová (2007)
- Časopis – Školní poradenství v praxi (pro výchovné i kariérové poradce) - <http://www.euroguidance.cz/publikace.html>.

Rozšiřující literatura

- Národní cena kariérového poradenství – Sborník soutěžních příspěvků - <http://www.euroguidance.cz/priklady-dobre-praxe.html>.
- Kariérové poradenství ve školách a Národní cena kariérového poradenství: i Vaše škola se může přihlásit! - <http://www.euroguidance.cz/publikace.html?stranka=2>.
- Sociodynamické poradenství - R. Vance Peavy (1997)
- Mezinárodní příručka o metodách profesní orientace – Pro skupinová školení - <http://www.euroguidance.cz/publikace/mezinarodni-prirucka.pdf>
- Volba povolání bez předsudků – Gender Studies - http://www.euroguidance.cz/nastroje-a-metodologie/volba_povolani.html
- Rozmanitý svět kariérového poradenství – EKS - https://asociacevsp.cz/_files/200000687-d0733d16d0/EKS%20-%20Rozmanit%C3%BD%20sv%C4%9Bt%20kari%C3%A9rov%C3%A9ho%20poradens tv%C3%AD.pdf.
- Rozvoj kariérového poradce – S. Navarová

Kontakty na instituce zabývající se kariérovým poradenstvím v MSK

Kariérové poradenství je poskytováno v různých typech zařízení, jako jsou školy, veřejná správa, soukromý sektor včetně neziskových organizací. V našem kraji mají největší zastoupení poradci na úřadech práce, v tzv. Informačně poradenských střediscích (IPS) a dále v Pedagogicko-psychologických poradnách (PPP) a neziskových organizacích.

Pobočka	Adresa	Kontakt
IPS Ostrava	Velká 196/10, Ostrava – Moravská Ostrava, 702 00	ips.ot@uradprace.cz
		950 143 109, 362, 110
IPS Opava	Bochenkova 2712/4, Opava 746 01	ips.op@uradprace.cz
		950 142 440, 462
IPS Frýdek-Místek	Na Poříčí 3510, Frýdek-Místek 738 01	ips.fm@uradprace.cz
		950 113 485, 950 113 487
IPS Bruntál	Květná 64, Bruntál 792 01	ips.br@uradprace.cz
		950 106 481, 418
IPS Karviná	Tř. Osvobození 1388/60a, Karviná-Nové Město 735 06	ips.ka@uradprace.cz
		950 126 343, 508
IPS Nový Jičín	Msgr. Šrámka 1099, Nový Jičín 741 01	ips.nj@uradprace.cz
		950 139 464

Zdroj: ÚP (2020); vlastní zpracování

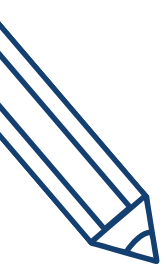
Tab. Kontaktní údaje PPP v MSK

Pobočka	Sídlo	Kontakt	webové stránky
PPP Ostrava	Kpt. Vajdy 2656/1a Ostrava-Zábřeh	reditel@ppp-ostrava.cz 553 810 710	www.ppp-ostrava.cz
PPP Ostrava (odloučené pracoviště)	17. listopadu 1123/70 Ostrava-Poruba 708 00	posta-poruba@ppp-ostrava.cz 553 810 750; 553 810 751	www.ppp-ostrava.cz
PPP Opava	Rybí trh 177/8 Opava 746 01	info@pppopava.cz 553 622 768	www.ppp.opava.cz
PPP Opava (odloučené pracoviště)	Schinzlův dům: nám. Svobody 4, Opava	simeckova@pppopava.cz 733 164 832	www.ppp.opava.cz
PPP Hlučín (odloučené pracoviště)	Gen.Svobody 8, Hlučín 748 01	ppp.hlucin@seznam.cz 595 043 110	www.ppp.opava.cz
PPP Vítkov (odloučené pracoviště)	Nám. J. Zajíce 1, Vítkov 749 01	ppp.vitkov@centrum.cz 556 300 574	www.ppp.opava.cz
PPP Frýdek-Místek	Palackého 130, Frýdek Místek 738 02	pppfrydekmistek@pppfm.cz 558 432 084	www.pppfm.cz
PPP Frýdek-Místek (odloučené pracoviště)	Palackého 123, Frýdek Místek 738 02	becakova.@pppfm.cz 558 644 750	www.pppfm.cz
PPP Třinec	Máchova 643, Třinec 739 61	ppptrinec@pppfm.cz 558 334 541	www.pppfm.cz
PPP Bruntál	Krnovská 998/9, Bruntál 792 01	info@pppbruntal.cz 554 717 737	www.pppbruntal.cz
PPP Krnov (odloučené pracoviště)	Soukenická 137/27, Krnov 794 01	hlozankova@pppbruntal.cz 554 612 395	www.pppbruntal.cz
PPP Karviná	Víta Nejedlého 591/4 Karviná-Ráj	poradna@pppkarvina.cz 597 582 370	www.pppkarvina.cz
PPP Bohumín	Jana Palacha 795 Bohumín	kantor@pppkarvina.cz 734 355 984	www.pppkarvina.cz
PPP Český Těšín	Frýdecké 689/30 Český Těšín	lognerova@pppkarvina.cz 591 144 371; 730 185 932	www.pppkarvina.cz
PPP Havířov	Opletalova 5, Havířov- Šumbark	havirov@pppkarvina.cz 597 582 372	www.pppkarvina.cz
PPP Orlová	Masarykova třída 1313, Orlová – Lutyně	orlova@pppkarvina.cz 597 582 371	www.pppkarvina.cz
PPP Nový Jičín	Žižkova 1154/3, Nový Jičín 741 01	info@pppnj.cz 556 771 144	www.pppnj.cz
PPP Bílovec (detašované)	Přikopní 291/4, Bílovec	detas.bilovec@pppnj.cz 730 584 954	www.pppnj.cz
PPP Kopřivnice (detašované)	Štefánikova 1163/12, Kopřivnice	detas.kopr@pppnj.cz 556 879 635	www.pppnj.cz

Tab. Instituce zabývající se kariérovým poradenstvím v MSK

Název instituce	Sídlo	Kontakt	webové stránky
MS Pakt zaměstnanosti	Výstavní 2224/8; Ostrava 709 00	info@mspakt.cz ; 725 736 355	www.mspakt.cz
Ceteras Profi	Dvorní 756/9, Ostrava 708 00	sylvie.navarova@smrov.cz ;	www.smrov.cz
Škola manažerského rozvoje		605 214 849	www.ceteras.cz
Regio Výzkumné a rozvojové centrum	Hasičská 551/52, Ostrava 700 30	poradna@regio-poradna.cz ; 595 136 359	www.regio-poradna.cz
Psychologické centrum Ostrava	Veleslavínova 1022/4, Ostrava 702 00	psych.poradenstvi@gmail.com ; 773 435 433	www.psychologie-centrum.cz/index.php
Centrum kompetencí	Hornická 1725/1, Český Těšín 737 01	dorota.madziova@centrumkompetenci.cz 777 075 306	https://centrumkompetenci.cz/
KAPA Třinec	Družstevní 294, Třinec 739 61	kapa@kapaops.cz 736 602 386	https://www.kapaops.cz/
Centrum inkluze	Na Rybníčku 56, Opava 746 01	info@centruminkluze.cz ; 728 343 747	www.centruminkluze.cz
Středisko volného času Bruntál	Školní 2, Bruntál 792 01	info@svcbruntal.cz ; 553 821 198, 553 821 199	www.svcbruntal.cz
Celorepublikové			
Euroguidance	Na Poříčí 1035/4, Praha 110 00	euroguidance@dzs.cz	www.euroguidance.cz

Konec 1. části - Kariérové poradenství

